

Ковальчук Н.А. Особливості конструювання діагностичних завдань в умовах дистанційного навчання / Обдаровані діти – скарб нації: Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, м. Київ, 5-8 липня 2023 року. – Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023 року. – С. 228-230.

ОСОБЛИВОСТІ КОНСТРУЮВАННЯ ДІАГНОСТИЧНИХ ЗАВДАНЬ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Анотація. В умовах, що склалися, доводиться, крім очного, вдаватися до дистанційного режиму організації освітнього процесу та діагностики його результатів. Зазначені обставини позначилися серед іншого і на доборі діагностичних завдань. Дистанційна діагностика у порівнянні з опитуванням в очному режимі дозволяє ефективніше (учні практично не обмежені в часі) використовувати завдання, побудовані в ієрархічній послідовності. Описаний підхід дозволяє встановити діагноз (прогалини у знаннях чи уміннях) неправильних відповідей на тестові завдання, які використовуються у педагогічній діагностиці.

Ключові слова: діагностичні завдання, дистанційне навчання, методи обстеження, тестові завдання, педагогічна діагностика, навчально-виховний процес, учні.

Abstract. In the existing conditions, in addition to face-to-face, it is necessary to resort to the remote mode of organizing the educational process and diagnosing its results. These circumstances affected, among other things, the selection of diagnostic tasks. Remote diagnostics compared to face-to-face survey allows more efficient (students are practically not limited in time) to use tasks built in a hierarchical sequence. The described approach makes it possible to establish a diagnosis (gaps in knowledge or skills) of incorrect answers to test tasks used in pedagogical diagnostics.

Key words: diagnostic tasks, distance learning, survey methods, test tasks, pedagogical diagnostics, educational process, students.

У наш час великої популярності набули тестові методи обстеження індивідів, зокрема, з метою визначення їхніх знань, умінь, здібностей, особистісних якостей тощо.

У використанні тестів у перелічених вище цілях укріпилося декілька організаційних підходів. З одного боку, тестування проводять з метою констатації рівня перелічених вище параметрів у момент обстеження. Такою є класична психодіагностика. З іншого боку, у закладах освіти все частіше використовують педагогічну діагностику. При цьому у поняття «діагностування» вкладається ширший і глибший зміст, ніж у поняття «перевірка знань, умінь і навичок» учнів. Останнє тільки констатує результати, не пояснюючи їх походження. У той час як діагностування включає не тільки оцінювання, а й причину результатів оцінювання. Загалом, педагогічне діагностування — це вид діяльності, мета якої полягає у встановленні і вивченні ознак, що характеризують стан і результати процесу навчання, і що дає змогу на цій основі прогнозувати можливі відхилення, визначати шляхи їх попередження, а також коригувати процес навчання з метою підвищення якості його результату. Як бачимо, завдання педагогічної діагностики — це опис об'єкта (особистості, групи) та педагогічної ситуації на основі різнобічного їх вивчення, що є основою для прийняття конкретного рішення та розробки ефективних навчально-виховних дій та операцій, а також розроблення методів розпізнавання стану особистості (або групи) шляхом фіксації його найважливіших (визначальних) параметрів та зіставлення виявлених параметрів із законами і тенденціями педагогіки для прогнозу поведінки досліджуваного об'єкта, прийняття рішення про вплив на його поведінку у бажаному напрямі.

Педагогічна діагностика стосується різних аспектів навчально-виховного процесу: вивчення особистості індивіда, групи і колективу, навчальної та виховної діяльності, системи управління освітою тощо.

Традиційно методи педагогічної діагностики розроблялись з метою її використання в очному режимі організації освітнього процесу та відстеження його результатів.

Пандемія і війна в Україні внесли суттєві корективи в проведення педагогічної діагностики. Як наслідок, доводиться, крім очного, вдаватися до дистанційного режиму організації освітнього процесу та діагностики його результатів. Зазначені обставини позначилися серед іншого і на доборі діагностичних завдань.

Дистанційна діагностика у порівнянні з опитуванням в очному режимі дозволяє ефективніше (учні практично не обмежені в часі) використовувати завдання, побудовані в ієрархічній послідовності. Тобто, якщо учень правильно відповів на запитання А, йому можна пропонувати запитання Б. Якщо учень неправильно відповів на запитання А, йому потрібно пропонувати запитання А₁, правильна відповідь на яке, є необхідною умовою правильної відповіді на запитання А. Після правильної відповіді на запитання А₁ учню знову пропонують відповісти на запитання А. Якщо він правильно відповідає на запитання А, йому пропонують відповісти на запитання Б. Якщо учень неправильно повторно відповів на запитання А, йому пропонують відповісти на запитання А₂, правильна відповідь на яке є другою необхідною умовою правильної відповіді на запитання А. Якщо він правильно відповів на запитання

A_2 , йому пропонують знову відповісти на запитання A . У випадку правильної відповіді на запитання A правильні відповіді на запитання A_1 і A_2 є необхідною і достатньою умовами правильної відповіді на це запитання. Якщо правильні відповіді на запитання A_1 і A_2 не дають бажаного результату, учневі пропонують відповісти на запитання A_3 і т.д. Якщо учень неправильно відповідає на запитання A_1 чи A_2 чи A_3 , то поступають аналогічно як і у випадку із запитанням A .

Практика свідчить, що описаний підхід дозволяє встановити діагноз (прогалини у знаннях чи уміннях) неправильних відповідей на тестові завдання, які використовуються у педагогічній діагностиці.